

DIRECTOR  
**Dr. AUGUSTIN POPA**

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA  
BLAJ — JUD. TÂRNAVA MICĂ

INSERATE:

Un șir garmond: 6 Lei. La  
publicării repetate după  
involală

# Unitatea

Biblioteca Universității Regale din Cluj.  
12. 1937.  
EXEMPLAR LEAL.

REDACTOR:  
**Prof. DUMITRU NEDA**

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 200 Lei  
Pe 6 luni . . . 100 Lei  
Pentru străinătate 400 Lei

Foaie bisericească-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

## Datorie nouă

Un nou crainic al vremii bate la poarta vieții: 1937. Ne aduce porunca implacabilă a destinului: Înainte! — Să ne despărțim de ceușă snopului de 365 zile abia trecute, să ne luăm povara sorții pe umeri și să pornim la drum. La noua postate de trudă ce ne așteaptă!

Plecăm cu suflet îndoit. În fața necunoscutului, teama și îngrijorarea ne învăluie ca o ceață grea. Căci zările spre care mergem nu-s luminoase și senine. Ci negre și grele de primejdii ascunse. Fulgere brăzdează orizontul, vestind furtuna. În marea încleștare dintre bine și rău, a început de mult ofensiva generală. Vom ajunge, în noul an, la asaltul decisiv? Și cum se va desfășura răfuiala finală? De forme va lua? Și care-i va fi sfârșitul? Ne va târî și pe noi în hățișurile morții ori ne va scoate la limanurile păcii?

Iată marele semn de întrebare ce ne întâmpină în pragul noului an. În fața lui nu toți au același răspuns și aceeași atitudine. — Unii închid ochii. Fluturând steagul lui ede, bibe, comede... ei dansează hora morții pe acoperișurile iadului. Sunt ușuraticii, inconștienții, cari dau pământului înfățișarea unei case de nebuni. — Alții, Casandre întunecate, văd marele prăpăd împlinit. Nu rămâne decât să așteptăm, neputincioși, sfârșitul fatal. Agenți periculoși ai morții, cari trebuiesc izolați, ca să nu infecteze atmosfera. — Iar alții, temperament aprinse, cu glasul vieții în sânge, cu porunca faptei în mușchii încordați, se ridică vijelios la bătaie. Dar nu știu ce să facă. Sar și se agită, speriați și gălăgioși, ca animalele înainte de furtună. Cheltuesc mari doze de energie spre a mări confuzia și a spori paucă generală.

Nu așa creștinul adevărat, acela care nu-și face din evanghelie reclamă politică ci trăiește aievea din credință. El își dă perfect seama de tragica realitate. Nu uită însă nici o clipă toate vâltoarele istoriei le dirijează o mână totputernică, infinit de bună, o mână de adevărat Părinte iubitor. De aceea creștinul adevărat primește și privește totul cu calm desăvârșit. Cu încredere liniștită și fermă. Știe că gitația steapă, fiământarea zăpăcită a celor ce nu văd lumina eternă, este fără rost și fără folos. — Dar calmul și împăcarea lui nu-s pasivitate și lipsă de interes. Dimpotrivă, își dă minte răspunderea. Ii sună mereu în urechi porunca Sf. Pavel: „Cu băgare de seamă să vă îmblățiți... răscumpărând vremea, căci zilele sunt scurte” (Ef. 5, 15-16). Ce face dar?

Urmează întocmai porunca aceluiasi dascăl: „Imbrăcați-vă întru toate armele lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva meșteșugurilor deavolului” (6, 11). Va încinge deci adevăratul, va îmbrăca dreptatea, va lua pavăza credinței. Și astfel întărit sufletește, va ieși pe câmpurile luptei. Mergi direct la postul și la

## Solia Sf. Părinte

Impresionantul mesaj de Crăciun al Papii Pius XI către universul catolic despre primejdiile vremii și calea mântuirii

După aproape 80 ani de sănătate rodnică, Pius XI a fost doborât de boală. Numai trupește însă. Sufletul i-a rămas senin, mintea clară și activă. Din pat de suferință, și-a continuat cu seninătate munca de cărmuire a Bisericii. — În ajunul Crăciunului a primit, ca de obicei, Colegiul Cardinalilor cari, prin glasul Decanului Card. Gr. Pignatelli di Belmonte, i-au prezentat omagiile și bunele doriri ale Bisericii întregi. Papa a ținut să răspundă. Făcut atent de medici, că efortul l-ar putea costa viața, Pius XI a răspuns: „Ce i-ar folosi lumii un papă mort? Până-i viu însă, tot mai poate face ceva!” Apoi a citit, în fața microfونului, cu voce tăiată uneori de durere, în general însă caldă și fermă, cuvântul de bunăvestire al Crăciunului. Cuprinsul și împrejurările între cari s'a spus, fac acest mesaj, ascultat cu adâncă emoție, în 24 Dec. 36 la orele 12<sup>30</sup>, de nenumărate milioane de catolici de pe întreg rotogolul, o mare solie de mântuire pentru întreaga omenire. De aceea îl publicăm în întregime.

Imprejurările multiple ce ni-le oferă Pronia divină, atașamentul venerabililor frați, iubitorilor noștri fii, și tuturor acelor cari din toate părțile globului Ne cercetează, fac ca sufletul Nostru să tresalte de bucurie și să-i îmbrățișeze cu dragoste de Părinte. Astăzi însă mai mult ca în alte prilejuri Ne simțim cu sufletul mai aproape de Sacral Colegiu al Cardinalilor al cărui Decan Ne-a exprimat urările de bine și sentimentele neprețuite de alipire și grațitudine. — În strălucirea stelei din Viflaim, din prilejul Nașterii Domnului, Ne simțim mai aproape de Prelatura Romană și de marea familie catolică. Ne simțim între voi, cu gândul care străbate nu numai veacurile, înălțimile Alpilor și întinderea mărilor, ci se ridică peste frământările zilnice până la Dumnezeu. Ne simțim aproape de voi prin deosebită afecțiune a inimii; de oarece și sufletul se alimentează din izvorul spiritului pentru a învinge greutățile ce se datoresc timpului, spațiului și conveștirii umane. Am amintit deja sfințele sărbători ale Nașterii, deoarece întâiul motiv ce Ne face să

locul unde e împărțit. Il are și îl știe de pe acum: locul datoriei lui, al oficiului ce deține, a ocupației ce trebuie să împlinească. Nu discutăm, nu vorbim, nu planuri de reforme nemaiomenite, nu agitații, nu amenințări și revoltere vor duce țara la isbândă. Ci munca încordată a tuturor, a fiecăruia la postul său! Vai de corabia ai cărei matrozi, în fața furtunii, țin adunări și cuvântări, răstoarnă și răscolesc totul, în loc să prindă aspru de treabă, fiecare la post!

Iată deci comanda creștinească pentru noul an: fiecare la datorie, cu încredere în Dumnezeu și în puterea de viață a neamului! Numai așa vom avea un an nou fericit!

simțim mai viu prezența veastră, e: ca împreună să schimbăm cele mai călduroase urări de bine, de haruri spirituale și de binecuvântare cerească. Daruri și binecuvântare cari să ne reamintească acele mult așteptate clipe, în care a sunat ceasul dragostei și a milei, pregătit de bunătatea divină.

Dar din nefericire, împotriva voinței lui Dumnezeu, care s'a coborât pentru a aduce pacea între oamenii de bunăînvoire, se ridică mulți rățaciți și dușmani ai Pruncului dumnezeesc, care trup s'a făcut și s'a sălășluit între noi, pentruca din plinirea lui noi toți să luăm, dar pentru dar (Ioan 1, 16). Iată pentruce Noi, fără întrerupere, la toate zilele de sărbătoare ne-am deschis inima vouă și întregii familii catolice, împreună totdeauna accentele de bucurie sufletească cu expresia durerilor acerbe ce apasă sufletul părintesc, din cauza atâtor rele și primejdii ce chinuesc și amenință omenirea, conveștiria socială și biserica. Iată pentruce în repetate ocazii am îndemnat, ca toți cei de bunăvoire să privegheze, să lucreze, și să se uniască în contra propagandei, a primejdiilor și atacurilor dușmane mereu înnoite, cari subminează bunurile cele mai esențiale ale societății, familiei și ale individului. Iată pentruce adeseori am propus remediile adevărate de îndreptare: adevărul, dreptatea, dragostea frățescă, a căror unica depozitară și învățătoare constituită de Dumnezeu este Biserica catolică.

Rana dureroasă ce se împletește în acest an cu bucuriile Nașterii e atât mai adâncă și apăsătoare, cu cât năvala urei, omorurile și distrugerea războiului civil se desfășoară într-o țară ca Spania. Se poate spune, că propaganda de revoltă, sforțările distructive pomenite, încearcă realizarea supremei experiențe cu toate forțele cari le stau la dispoziție și cari astăzi și-au găsit răsunset în toate țările.

Iată un nou avertisment grav și amenințător pentru lumea întreagă și în mod deosebit pentru Europa și pentru civilizația sa creștină. Prevestiri sigure și evidente de inspăimântător dezastru pregătit pentru Europa și pentru întreaga lume, dacă nu se încearcă imediat și cu eficacitate apărarea și remediile.

Însă între aceia cari afirmă și se etalează de apărători ai ordinii împotriva răsturnării, a civilizației în contra lățirii comunismului ateu, ba mai mult își atribue primatul în această privință: Noi constatăm cu durere, că unii, în alegerea mijloacelor de luptă, se lasă dominați și conduși de false și funeste concepții. False și funeste: deoarece, cine încearcă să atenueze și să stingă în sufletul oamenilor și mai ales al tinerimei credința în Hristos și în revelațiunea divină; cine prezintă biserica lu

Hristos, — depozitara făgăduințelor dumnezeiești, educatoarea popoarelor — ca dușmană a prosperității și a progresului națiunilor; acela nu numai că nu e un factor pentru viitorul mai fericit al umanității și a propriei națiuni, ci zădărnicește chiar și cele mai eficace și hotărâtoare mijloace de apărare în contra primejdiilor. În aceeași vreme colaborează — fie și inconștient — cu aceia pe cari crede sau se socotește că-i combate.

Noi am avut de atâteaori, și acum mai recent, prilejul să afirmăm ceea ce Sfântul Scaun Apostolic a gândit, a învățat, și după posibilități a contribuit la luptă împotriva primejdiilor comune. — E de prisos să spunem că în actualele împrejurări Noi nu putem, decât să reînnoim cu mai multă insistență îndemnul părintesc, recomandarea vie făcută de atâtea ori tuturor credincioșilor de pe glob, în mod particular sufletelor cucernice și devotate Inimei lui Isus, Episcopatului, întregului cler și mirenilor, mai ales acelor cari cu atâta pricepere, credință și zel activează în apostolatul ierarhic al diferitelor asociațiuni din Acțiunea Catolică: ca să lupte în contra primejdiilor ce se ivesc din zi în zi. Gândul nostru cu deosebită încredere sboară spre cetele candido ale acelor, cari din toate părțile lumii împrăștie parfumul nevinovăției: spre cei mici, cari cred în Hristos și cari aparțin în mod deosebit Bisericii, chiar fiindcă sunt iubiți de Hristos.

În acest an, iubiți fii, îndurarea divină mi-a dat prilej să contribui la rugăciunile, faptele bune, sacrificiile tuturor, cu o suferință de care până acum în mod minunat am fost scutit. Dar această suferință a fost îndată și admirabil recompensată, de bunătatea divină, prin marea și mișcătoarea cunună de calde rugăciuni, cari din toate părțile Bisericii se înalță și se intensifică în aceste zile pentru mângâierea și ușurarea Părintelui comun.

Noi folosim acest înălțător prilej ca din adâncul sufletului să mulțumim tuturor pentru această sinceră și generoasă dovadă de pietate filială. Și cu toate că ceea ce trebuie să suferim este foarte puțin față de suferințele apăsătoare din lumea de astăzi, față de ceea ce a pățit cu trupul și cu sufletul Acela care este Capul,

Intemeietorul, Regele Bisericii; totuși oferim aceste suferințe lui Isus și dorim ca acum și totdeauna să fie în conformitate cu voința sa sfântă. Să fie primită spre mărirea Sa, astăzi cu dârzenie combătută. Să fie spre întoarcerea celor rătăciți dela credință. Pentru pacea și liniștea întregii biserici și mai cu seamă pentru mult încercata și îndurerata — din care motiv și scumpă nouă — Spania.

Pătruns de aceste intime sentimente ale sufletului, ne însușim și transmitem lumii cereasca solie a Nașterii: *Mărire întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăînvoire.*

\*

Această așa de naturală și consolantă revenire Ne oferă fericita și binevenita ocaziune de a ne îndrepta privirea recunoscătoare și asupra celorlalte bucurii spirituale pregătite de mila lui Dumnezeu.

E sfântă bucuria și mângâiere apostolică pentru Noi și pentru toți să reamintim astăzi, cu supranaturală grațitudine și cinste meritată, persoanele și faptele înscrise pe paginile anului ce trece, imprimate cu caractere de măreție și sfințenie, cu alipire sinceră și neclintită a sufletelor față de Scaunul sf. Petru. Ne este în minte încă Senatul bisericii și întreg Episcopatul italian, care a venit să Ne sărbătorească la începutul acestui an al vieții noastre lungi. Deodată cu acest fapt, Domnul ne face să simțim des că se înfrățesc tovarășii: *munca și suferința.* Resimțim încă în suflet omagiul filial al Congresului ziarștilor catolici, al făuritorilor spectacolului de credință și doctrină, de acțiune și sacrificiu oferit admirației vizitatorilor de către Asociația presei catolice. Tresaltă încă sufletul nostru pentru două opere, una izvorită din piatră alta din gândire: noul palat al *Congregațiilor* și *Academia Pontificală de Științe.*

La aceste fapte se adaugă, în cursul acestui an, memoriile centenare ale două însemnate fapte antice, ce formează gloria Evangheliei și a Bisericii, adică: al XIX centenar al convertirii sf. Pavel și al XVI centenar dela moartea Pontificelui sf. Silvestru. Cu Apostolul înflăcărat al neamurilor, vasul alegerii, sublimul

și neobositul Învățător al credinței creștine Roma se mândrește de a fi predicat alături de întâiul Pontifice și de a fi gustat într-o scoare tăișul puternic al sabiei. În sf. Silvestru Roma admiră aureola sfințeniei care liberă și răspândește pe pământ prin edictul lui Constantian. Iar în mărețele basilici ale cetății lasă mărturia cea mai grăitoare, eclatantă a credinței, ce înseamnă biruință asupra lumii. În lângă aceea Pavel, neobositul vestitor al păcii lui Hristos, scrise celor din Corint cuvinte înțeles adânc: „Dumnezeu nu este Dumnezeu neorânduului, ci al păcii“ (I Cor. 14 33); în Silvestru, după lunga noapte a persecuțiilor, putut saluta aurora libertății și a păcii. Ne înțelegem — aceștia — să îndreptăm guvernarea și popoarelor o nouă și mai calduroasă exortare pentru pace. Pentru menținerea ei acolo unde încă stăpânește; și restabilirea ei unde nu mai e decât o dureroasă amintire. Înțelegem acest Apel către popoare și cu rugăciunea Noastră fierbinte spre Dumnezeu, pentru aceea „*tranquillitas ordinis*“ — fără de care nu se poate concepe pacea — pentru actualizarea justiției individuale și colective, indispensabile elemente ale ordinii. Această rugăciune a păcii o depunem cu reverință la ieslea Principelui păcii.

\*

Ne reîntoarcem astfel, cu gândul și cu sufletul, la peștera din Viflaim, și de acolo aruncăm o privire spre întreaga lumea catolică pentru a mulțumi aceluia Prunc divin, acela preînțelept prunc, care s'a făcut mic pentru fi mai amabil și pentru a atrage neamul omenească la crucea sa, la turma sa, la biserica sa la triumful său. El e astăzi în mijlocul nostru în strânsă legătură cu El, Vicarul său ridică mâna pentru a Vă binecuvânta pe toți, iubiți fii. Cere pentru voi acel belșug de binefaceri și daruri, cari le-a împrăștiat pe pământ pentru oamenii de bunăvoință, ca și semințe de nepieritoare și eternă biruință:

*Et benedictio Dei Omnipotentis, Patris et Filii et Spiritus Sancti, descendat super vos et maneat semper!*

## □ □ Foia „Unirii“ □ □

### Hristos și lumea

Concepția creștină despre bunurile vremelnice, tâlcuită în predica de Crăciun a

I. P. S. S. mitrop. ALEXANDRU

[...] Întâia învățătură pe care ne-o dă Viflaimul și peștera lui este, că Domnul *Dumnezeu nu se uită la ceea ce este mare și sublim înaintea ochilor oamenilor.* Cu veacuri multe înainte fost-a anunțat de proroci ca Emanuil, adică Dumnezeu cu noi, ca părintele veacului ce va să fie, Dumnezeu tare, birutor și celelalte. Noi cu toții am fi crezut deci, că unui astfel de copil minune trebuia să-i pregătească Tatăl său cel ceresc o casă splendidă, un palat ca'n povești, de aur sau cleștar sau marmora cea mai policromă, cu servitori și lachei în haine elegante și bone cari să forfote în jurul leagănului său de diamant. Să strălucească în jurul său luxul și pompa și lumina cea mai orbitoare. În jurul său să fie numai feerie. Așa ar fi crezut judecata noastră cea strimțată.

Pe când în realitate, blata sfântă familie bate degeaba la ușile locuitorilor din Viflaim, ca să albească un loc de refugiu unde să poată naște Măica Domnului. De nevoie se refugiază deci într-o peșteră din apropiere, adăpost pen-

tru vitele călătorilor, și acolo îl naște pe cel fără de început. Peștera este, va să zică, sălașul sfintei familii, leslea leagăn copilului fermecător, și în frigul ce stăpânește și de care de abia îl apără niște scutece sărăcăcioase, îl încălzesc, după tradiția sfântă ce ne-a rămas, cu aburii lor calzi dobitoacele, mai milostive decât oamenii.

Ci judecata Domnului și cugetele Domnului nu sunt ca judecățile și cugetele oamenilor. Dumnezeu vrea să reformeze judecata orgoliosă a lumii. În ochii lui Dumnezeu nu contează luxul nesăbuit și pompa, desfrânată de mulțori. În ochii Domnului de mulțori au mai mare preț colibele oamenilor săraci dar cinștiți. În ochii Domnului prețuește înfinit de mult curățenia sufletească a Măicii Domnului, dreptatea sfântului Iosif, soțul ei, smerenia și simplitatea păstorilor învredniciți să-l vadă pe Mesia, și ale lui Simeon și Ana, cari îl vor vedea și ei, precum și credința neclintită a magilor din răsărit. Aceste virtuți contează înaintea Domnului. Acestea sunt aur și argint și pietrii scumpe înaintea Domnului mării și cu astfel de pietri vrea el să fie încunajat și încununat.

Iată întâia învățătură ce o tragem și pe care ne-o imblă Viflaimul. A doua învățătură e nu mai puțin importantă decât cea dintâia.

Când Hristos s'a născut în Viflaim s'ar fi crezut că trebuie să alerge la dânsul toți locuitorii țării sfinte, toți locuitorii, baremi, ai

Viflaimului ca să i-se închine lui. Ar fi trebuit să-l întâmpine cu fanfare, cu steaguri și în nuri de bucurie, imitând cetele îngerești, luându-se la întrecere cu acestea. Și iată-l strălucind cel dintâi, precum și ceilalți, prin absență. El dorm, parecă nu s'ar fi întâmplat nimica în preajma lor. Dar, fiți siguri, ar strălucit prin absență, și ar fi lipsit dela apăsătoare și dacă Mesia venea ziua, la amiază, în plină lumină.

De unde această indiferență sau nepăsare? Explicarea este simplă. Poporul ales al lui Dumnezeu, fie din vina lui proprie, fie din vina conducătorilor, se legăna în vremea din urmă cu nădejdi false mesianice. Se gândea numai la un Mântuitor, care să-i scape de nevoi și strimțorări materiale, vremelnice. Așteptau dela dânsul să-i alunge pe Romani din țara lor în care curgea lapte și miere, și să-i copleșească pe aderenți cu putere și bogății să le dea onoruri și slujbe înalte; iată aceste erau așteptările lor despre noul Mesia. Nu cereau așa ceva până și apostolii fruntași dela dânsul? Iar fiindcă nu era de așteptat, după toate aparențele, ca acest Mesia cu părinți săraci, să le împlinească visele, a fost socotit din partea celor mai mulți. Într-o vreme a venit și al lui nu l-au primit.

Aceasta este, dragii mei, situația și astăzi. Dacă Hristos și religia creștină ar aduce mai fericire pământească, o viață fără nevoi și boli, o viață cum li-se zugrăvește copilul

**Invie altarele străbune.** Roade tot mai bogate seceră străduințele noastre pentru readucerea la matcă a fraților pierduți din Seculme. Înaintea acestui Crăciun s'au deschis alte două biserici pentru credința și limba noastră. Una în Sâncrăeni-Ciuc. Actul binecuvântării l-a săvârșit Preșon. Artemiu Boeriu, protopopul Ghazorghenilor, înconjurat de preoții: I. Alexandru din Sânglorz, Gh. Boeriu din Joseni, Ioan Petraș din Izvorul-Mureș și Izidor Vlad din Mercurea-Ciuc, din îndemnul și munca cărnia s'a edificat noua biserică.

A fost o sărbătoare cu adevărat înălțătoare, la care a asistat lume multă și aleasă. Predica în l. română a păr. local *Izidor Vlad* a ators lacrimi de bucurie fiilor readuși din bezna vremilor trecute. Păr. prot. *Boeriu* a arătat credincioșilor, că „a fi român gr. cat. este o mândrie!“ Apoi l-a îndemnat să-și iubească legea, biserica și neamul, căci numai aceasta îi va putea face fericiți.

La masa ce a urmat au toastat: Pon. *Boeriu* pentru Papa Piu și M. S. R. Carol; Prefectul jud. *Dr. Ofetea Valer* pentru biserica română unită și Mitropolitul ei; *P. Pașnicu*, președ. tribunalului Ciuc în numele „Astei“ culturale; Colonelul *Nicolau* în numele armatei; dl *Șerban Gh.* subdirectorul Liceului „Spiru Haret“ București, sub patronajul cărnia s'a luat noua parohie; directorul gimnaziului M. Ciuc a adus salutul școlii; Revizorul *Chele*, al învățătorimii. Dna *Adelina Pașnicu*, în numele femeilor „Crucea Roșie“; Preotul *Borcoman* în numele bisericii ortodoxe, spunând că în Seculme nu se poate lucra decât mână în mână cele 2 biserici. — Dl *Șerban* a promis multe pentru biserică și dat imediat 5000 Lei și un clopot. — Mult a contribuit la înălțarea serbării corul mixt al Dnei *Ionescu* din M. Ciuc.

Sărbătoare asemănătoare a fost în 20 Decembrie la Crăciunel (plasa Ocland, Odorhei). Public numeros și intelectualii din întreg jurul au participat la actul binecuvântării noului locaș de închinare, oficiat de păr. prot. Gh. Ivan din Odorhei, asistat de păr. Todoran din Merești și Saclu din Mărtiniș. După terminarea serviciului divin, au vorbit păr. protopop *Ivan*, d. prefect *M. Constantinescu* și d.

primpretor *M. Clonca*. Cu toții au arătat marele rol creștinesc și românesc al noiei biserici. — La masă au toastat d. Prefect *M. Constantinescu*, prot. *Ivan*, d. *M. Clonca* și prot. unitarian *Bănt* *Ödöb*. Declarația acestuia din urmă, că se bucură de ridicarea noiei biserici, în care vede un simbol de pace și bună înțelegere creștinească între locuitorii, a produs cea mai bună impresie.

Laudă lui Dumnezeu pentru toate!

## Publicistica sărbătorii

„Ca 'n basme-l a cuvântului putere...“ spunea cândva subtilul poet *Alexandru Vlașuță*; a cuvântului spus, dar mai ales a cuvântului scris, după cum reese și din străvechiul dicton: „...scripta manent“. Și veracitatea acestor cuvinte este de netăgăduit.

În toate timpurile cuvântul scris, cu tendință bună sau rea, indiferent, dar scris energetic și persuasiv, a fost cetit cu pasiune și a mișcat sentimente înalte, făurind crezuri nobile atunci când cuvântului l-s'a dat un sens adevărat, un sens superior... Dimpotrivă, a trezit sentimente inferioare și a târât în abis atunci când gândurile scriitorului au fost tendințioase și cu prihană.

Și pentru a constata covârșitorul rol al cuvântului scris în formarea psihică-intelectuală a insului, nu e nevoie să-l cercetăm imediat în istoria civilizației sau educației, ci o simplă privire asupra configurației și structurii sufletului a membrilor societății actuale ne dă suficiente dovezi. Așa bunăoară, o parte, foarte mică, din oamenii de azi, primind o educație aleasă atât în familie cât și în anumite institute, deprinși cu o riguroasă selecție a materialului literar și publicistic — cetind numai publicații de ireproșabilă înută — alcătuiesc elita societății, sunt caracterele de granit, în cari mulțimile pot avea un rezim solid, pot avea depline nădejdi. Iar cea mai mare parte a societății de azi, alimentându-se cu o literatură de senzații și aventuri, cu o publicistică mercantilă și fără dram de scrupul moral, caută a se identifica cu eroii pe care

și-i urmărește, căzând în în haosul și prăpastia pe care ni-le arată procesele și condamnările aproape zilnice. Să nu se uite, că vina acestei decăderi morale a tineretului nostru, ca și a oamenilor de afaceri, n'o poartă numai lipsa de supaveghere a superiorilor, ci o poartă și scrisul necontrolat, scrisul literar al zilelor noastre. Ne aflăm într'o stare dezolantă, care nu va putea dăinui mult, fără a ne fi fatală.

O sumară scrutare a conștiinței noastre, în preajma *marelui praznic* al Nașterii Domnului, precum și o scurtă reflexie asupra destinului nostru, ne vor arăta patrimoniul scump ce avem pe acest pământ, dar ne vor arăta și altă men're a noastră, menirea veșnică, menire mai scumpă decât tot ce este material în această lume.

Sărbătoarea Nașterii Domnului, zi de înalte simțiri și speranțe pentru tot neamul omenesc, oferă un nimerit prilej de meditație și de renaștere. Această sărbătoare iradiază lumină și bucurie în toate sufletele și'n toate bordetele. Scriitorii și publiciștii încearcă în fața ei să evoce acele momente solemne ale Nașterii din Betleem, pentru a da în mâna creștinilor măreția tabloului sfânt de acum 1936 de ani. Dar pentru a putea reda și transmite altora această solemnitate, publicistul de azi va trebui să-și facă în prealabil examenul conștiinței sale și să se cuminece cu măreția acestei zile. Va trebui să aducă un duh nou în lumea publicistică, va trebui să introducă în scrisul său *măreția sărbătorii*.

Sărbătorile încoronează și dau un sens real tuturor actelor săvârșite de noi, fie în momente vesele, fie în cele mai dureroase situații. În termenii filozofici, actul serbării l-am putea numi *înveselirea generalului din om* — cum ar spus Kant b. o. — învesselirea dumnezeescului nemuritor din om.

Cât timp omul a înțeles și simțit în el sărbătoarea, a trăit în bună orânduală și mulțumire. Chiar și durerile mari erau primite cu aceeași mulțumire ca și bucuriile, fiindcă aveau în ele un sens. Ne-o dovedește istoria descoperirilor dumnezeiești, ca și istoria oamenilor celebri. În epoca noastră însă, „omul civilizată“

în cărțile du povești, un fel de *Schlarafia*, atunci toți oamenii ar fi creștini model. Dar fiindcă pământul este o vale a lacrimilor, o vale a plângerii, o țară în care fi-vor totdeauna, cum zice Ludwig Brunner, lucruri cari nu ne vor fi pe plac, de aceea oamenii se despart de Hristos și religia lui Hristos, și se îndreaptă spre acela, cari le făgăduesc un raiu pe pământ, cum fac socialiștii și comuniștii.

Taturor acestora însă le zice, par'că Copilul din Viflaim: Nu vă înșelați. Ea n'am venit în lume să vă aduc paradisul pământesc, ci venit-am, da, să vă aduc paradisul cel ceresc pierdut prin păcat. Ce păreri am eu despre bogății am dovedit o atunci când m'am logodit încă acuma din leagăn cu sărăcia, cu lipsurile și necazurile. Am dovedit atunci și am vrut să dovedesc că bogățiile acestea nu aduc fericire; altfel mi-le aș fi ales și eu drept moștenire. Doară a *Domnului*, al meu deci, este pământul și plinirea lui. Ci le-am disprețuit toate ca să vă învăț, că nu în ele rezidă fericirea, și că fericirea și mulțumirea se poate afla și în mijlocul mizeriei celei mai cumplite. Ea rezidă doară în suflet, în pacea sufletului împăcat cu Dumnezeu, cu sine însuși și cu deaproapele. De aceea vesteac și îngerii pace, dar' numai oamenilor de *bundvoire*.

Da, Domnul Hristos este consecvent cu sine însuși. Cum a predicat la nașterea sa, așa

a predicat în toată viața-l pământească, în apostolia-l publică.

Când îi fericeste pe oameni în cele opt fericiri rostite pe munte, au doară îi fericeste pentru că și-au strâns averi și bogății sau pentru că ocupă ranguri și posturi înalte, sau înoată și huzuresc în bine? Nu, de loc! El îi fericeste pentru că sunt săraci cu spiritul, adică sufletul le este despărțit de averi, pentru că sunt biânzi, curaji cu inima, sunt milostivi, sunt prigoniți pentru dreptate și altele. Bagheta magică a fericirii, deci, nu ne-o aduc bogățiile și onorurile.

*Bogățiile?* Ascultați ce zice despre cei bogăți acest Fiu al cerului: „Însă voi vouă bogățiilor, că vă luați mântuirea voastră. Voi vouă cei ce râdeți acum, că veți plânge și veți tângui“ (Luca 6, 24 ss). Și iarăși: „Dar voi vouă Fariseilor, că zeciuți izma și ruta și toate legamele și treceți judecata și dragostea lui Dumnezeu... Voi vouă Fariseilor, cei ce iubiți șederile mai sus în săboare și întrebările de sănătate prin tânguri“. (Luca 11, 42). Iată ce păreri are despre bogății și onoruri. — Nu a spus de altfel tot Mântuitorul: „Și înșelăciunea bogăției sugrumă cuvântul, și se face fără de rod?“ (Matei 13, 22). — Sau cum e mai explicit la Luca: „Ci cu bogățiile și cu grijile și cu dulcețile lumii acestela umblând se înneacă și nu rodesc desăvârșit?“ Nu l-a făcut același Cuvânt al Tatălui pe Avram să spună celui bogat ce se muncea în chinurile

lădui: „Fiule, adu-ți aminte că ai luat cele bune ale tale în viața ta și Lazar așigderă cele rele. Deci acum acesta aici se mângăie, iară tu te tânguești“ (Luca 16, 25). Deci o perspectivă destul de sumbră pentru cei bogăți cari își fac idoli din bogății. — De sigur acest Mântuitor nu disprețuește averea ca atare. Doară Scripturile, pe cari le cunoștea și și la cari ne îndrumă de atâteaori și-l îndrumă mai ales pe cărturari și Farisei, spun la Pildele lui Solomon: „Bogățiile și sărăcie nu-mi da, ci-mi rânduește cele de lipsă și cele de ajuns!“ (30, 8). Să albă deci fiecare cât îi este destul. Dar atât încolo rămâne pururea adevărat că: „*Mai ales este numele bun decât bogăția multă și darul bun decât argintul și aurul*“; deși adăogă mai apoi imediat, că „*bogatul și săracul s'au întâmpinat unul cu altul, iară pe amândoi l-au făcut Domnul*“, sunt va să zică deopotrivă fiii lui Dumnezeu; cu tălcui însă ca cel dintâlu să nu-și aroage vre-o superioritate asupra celui din urmă numai prin faptul bogățiilor sale. Rămâne pururea adevărat încolo iarăși ceea ce spunea *Eclesiastul*, că duhal înțelepciunii este superior la toată bogăția, și decât toată sănătatea și framusețea (înțelepciunea lui Solomon cap 7 passim). Și rămâne veșnic adevăr ceea ce spune *Eclesiastul* iarăși: „*Avuția cu fală ce ne-a adus nouă? Toate acestea ca umbra au trecut*“. — Da, Domnul Hristos ne asigură numai pâinea noastră cea de toate zilele pe care trebuie să o cerem astăzi

parcă a pierdut sensul sărbătorii. Nu înțelege altceva, prin sărbătoare, decât o hranire mai copioasă și o distracție mai largă... De aceea azi se depun străduințe pentru reînvierea sărbătorii, în cele mai multe domenii culturale: școală, literatură, armată, etc. (cf. *N. Băncilă: Pedagogia sărbătorii*). Sărbătoarea trebuie reînviată în sufletul neamului întreg. Și trebuie reînviată în prima linie în viața tuturor mânuitorilor de condol dornici de fericirea acestui neam, fiind printre cei mai indicați pentru a reda societății acest sentiment.

Simțind și trăind sărbătoarea în adevăratul ei înțeles, publiciștii și scriitorii vor putea imprima chiar scrisului lor cotidian un caracter sărbătoresc, pe care-l vor transmite mulțimilor, contribuind astfel la consolidarea morală a societății actuale, atât de sdruncinată.

Când publicistul va fi pătruns de necesitatea sărbătorii, înșirând pe hârtie săvârșirea faptelor cu toată sinceritatea, cu deplină bunăvoință, dându-i semnificația lui reală, ar face bucuria mai mare, durerea mai ușoară, iar persoana lui mai apreciată.

Ziua nașterii Domnului, zi de înveselire a neamurilor credincioase și conștiente, trebuie să fie un prilej de reculegere mai ales pentru mânuitorii condolului. Să pună flecare în scrisul său dragostea și credința creștinească și atunci în lume va fi mai multă lumină și mai multă dreptate; atunci deșertăciunile și deșamăgirile se vor împușina, iar între popoare va fi mai multă armonie.

#### T. Aștilean

**Să mulțumim Domnului!** Pentru încheierea creștinească a anului trecut și începerea celui nou, I. P. S. Sa VALERIU TRAIAN al Orăzilor a ținut să trimită clerului și poporului să credincios un cuvânt pastoral plin de înțelepciune și iubire părintească. Tema este marea datorie ce avem cu toții de a fi recunoscători lui Dumnezeu pentru nesfârșitele binefaceri de cari ne copleșește. Dela el avem viața, cu toate darurile ei firești și suprafirești. De aceea Scriptura ne îndeamnă mereu: „mărturisiți-vă Domnului că e bun, că în veac e mila lui” (Ps. 105, 1). De sigur, nu Dumnezeu are nevoie de recunoștința noastră. Ci ea e datorie elementară, împlinirea căreia îi place Domnului. — Din nenorocire, azi tot mai mulți sunt aceia cari își uită această obligație esențială. De aceea, pastora la încheie cu îndemnul următor:

„Zilele noastre parcă sunt zilele nerecunoștinței. Pretutindenea întâlnim nerecunoștința față de binefăcătorii particulari, față de binefacerile Bisericii, dar mai ales față de Dumnezeu. De aici atâtea neînțelegeri între popoare, între cetățenii aceleiași țări, între fiii aceluiași neam, ba chiar și între membrii aceleiași familii. Dar mai ales pentru nerecunoștința noastră față

de Dumnezeu, călcând poruncile Lui și păcătând zilnic, suntem lipsiți de darurile Lui, fără de cari nu putem prospera.

„Anul nou să-l începem deșteptând în sufletele noastre sentimente de adevărată recunoștință față de bunul Dumnezeu, pe cari sentimente să-le cultivăm pururea; și atunci, anul nou ce-l începem azi, va fi pentru noi toți, așa cum ni-l dorim anul altuia: „An nou fericit”. Cultivând recunoștința față de Dumnezeu, ne vor fi fericiri și celalaltă ani, de cari ne va mai învrednici marele Dumnezeu, mai ales vor fi fericiri, căci prin ei ne vom câștiga adevărata fericire, cea din împărăția cerurilor. Amin”.

## Știri mărunte

**Abonament nou.** Din mila Domnului, „Unirea” intră în anul 47 al vieții sale. — Convinși fiind, că ea este un instrument indispensabil în lupta pentru adevărul reprezentat de Biserica noastră, începem noua postare de trudă gazetărească cu deplină încredere în Dumnezeu pe care vrem să-l slujim cu toată inima și cu toate puterile noastre. Deschidem deci, prin această, abonament nou, cu prețul și condițiile vechi. — Credem că iubiiții noștri cititori sunt pătrunși și ei de necesitatea și de greutatea muncii pe care o săvârșim. Se vor sili deci, cu toții, să ne dea sprijinul lor întreg, cauza pentru care luptăm fiind comună, a tuturor. Facem apel, în acest scop, la conștiința lor, rugându-i să ne trimită cât mai în grabă prețul abonamentului, singurul izvor de existență a gazetei. — Nu mai puțin stăruitor îi rugăm să ne câștige abonați noi. — Dacă aceste două rugări ale noastre vor găsi ascultarea dorită, „Unirea” nu va mai fi nevoită să poarte haina prea strâmtă a celor 4 pagini de acum, ci cel mai târziu la anul își va putea dubla numărul paginilor.

**Pomeniște Doamne pe Părintele nostru Papa Pius!** Lumea catolică a sărbătorit în 20 Dec. 1936 împlinirea alor 56 ani de când a fost hirotonit preot al Domnului Achille Ratti, actualul vicar al lui Hristos pe pământ. În ajunul Nașterii Domnului, aceleași sute de milioane de credincioși de pe glob au ascultat, cu răsuflarea oprită, mesajul de Crăciun trimis lumii întregi, pe calea undelor nevăzute, de către marele Papă Pius XI. — Totuși bucuria acestor momente înălțătoare a fost turburată astă dată de ceața durerii și îngrijorării filiale, ce a străbătut dela o margine la alta a pământului. De câțeva vreme Sfântul Părinte este ținut pe patul suferințelor. Sănătatea lui, atât de înfloritoare până acum, inspiră serioase îngrijorări. Ce-i drept, alarmele grăbite date de către presa doritoare de senzational s'au dovedit, slavă Domnului, nu odată lipsite de temei. Deși ținut de doctori în camera sa, Papa a continuat a munci cu vechia lui seninătate. Aceasta și acum, după sărbători. Gazetele de ultima oră aduc însă vești mai rele. Să sperăm că ele vor fi din nou desmințite. Pentruca așa să fie, să înălțăm cu toți rugi fierbinți la Tronul Celui Preaînalt!

**Locale.** Măine, Dumineca înainte de Botez, va predica în catedrală p. Teodor Megieșan, prof. al școlii normale de băieți; iar Dumineca după Botez p. Ioan Vultur prof. la liceul de băieți.

— Ziua de 1 Ianuarie, sărbătoarea sf. Vasile și începutul Anului nou, s'a prăznuit cu strălucire deosebită. În catedrală, I. P. S. Sa mitropolitul Alexandru, în mare sobor de preoți, a pontificat o liturghie arhierască cu Te-Deum, în prezența autorităților locale și a unui mare număr de credincioși. A predicat I. P. S. Sa despre marea valoare a timpului, care trebuie folosit clipă de clipă pentru câștigarea veșniciei. —

La ora 12 au fost recepții la reședința mitropolită. Au prezentat felicitări Mitropolitului mai întâi autoritățile civile și militare, ale căror urări le-a tâlcuit d. Prefect al județului, căruia i-a răspuns I. P. S. Sa. — Au urmat apoi, în corpore, clerul gremial și corpurile didactice dela institutele noastre de învățământ. Omagiile acestora le-a prezentat Il. Sa prepozitul Iacob Popa, care a făcut o scurtă privire asupra momentelor mai importante pentru Biserica noastră, pe care ni-lea hărăzit anul trecut (completarea Scaunului mitropolitan; serbările „Astrei” cu prezența M. S. Regelui; etc.), subliniind și zestrea îngrijorătoare pe care a lăsat-o țării anul trecut: primejdia comunistă. Știind că Biserica noastră are un mare rol de împlinit în această uriașă încercare dintre bine și rău, asigură pe Capul Bisericii de întregul concurs și devotament al tuturor preoților și credincioșilor și îl roagă să prezinte sentimentele lor de neclătit devotament și M. S. Regelui. — Răspunzând, Mitropolitul se declară conștiu de marea răspundere pe care i-a dat-o Provedința în aceste vremuri de greutate excepțională. Cu ajutorul lui Dumnezeu și cu bun concursul tuturor, răzimat în primul rând pe ajutorul neprețuit al Preasfințitelor noștri Episcopi, inzeștrați cu toții cu daruri atât de alese, se va sili să ducă naia Bisericii noastre pe drumul marelui misiunii creștinești și naționale ce i-s'a rânduit de Pronia divină. Ne putem bizui, în aceste strădăni de bine, pe sprijinul întreg al M. S. Regelui, căruia nu va întârzia a-i transmite omagiile și bunele doriri ale Bisericii noastre.

† **Pr. Alexandru Erdöș** de Uglea, fost paroh în Certeze (ep. Maramureșului), a trecut la cele veșnice în prima zi de Crăciun, 25 Decembrie 1936, în anul 65 al vieții și după o lungă pastorație cinstită. — Odihnească în pacer!

† **Dr. Alexandru Măcelariu**, medic primar al jud. Târnava-mică, Președintele Colegiului Medicilor din jud. Târnava-mică, membru în comitetul Agru-lui Blaj, fost medic și profesor de igienă la Liceul gr. cat. de băieți din Blaj, fost voluntar în Legiunea română din Italia, împărțit cu Sf. Taine, după grele suferințe și-a dat nobilul suflet în mâinile Creatorului în 27 Decembrie 1936, în anul 47-lea al vieții sale. Frumoasele cuvântări, rostite la prohodul oficiar de p. Vicar gen. Dr. V. Macaveiu, în biserica catedrală, au pus în meritată lumină vrednicile și sufletul nobil, profund cinstit, al acestui fiu al Bisericii noastre. — Fie-i partea cu dreptii!

#### Telefonul „Unirii”

An nou fericit, bogat în binecuvântările Cerului și în darurile pământului, dorim tuturor colaboratorilor, cititorilor și prietenilor „Unirii”. — Tuturor le trimitem, deodată cu acest număr, micul nostru dar de Anul nou: Calendarul portativ pe 1937.

»Biserica și Școala«. Arad. Am aflat din gazete că Stalin preconizează o tactică nouă în lupta contra religiei. După ce n'a reușit s'o desființeze prin teroare și sânge, acum cere să fie combătută cu armele rațiunii și a convingerii. Nu ne-am așteptat însă, ca această schimbare de metodă sovietică să aibă răsunet atât de prompt în tabăra «ciuhandistă». Oricum ar sta însă lucrurile, nu putem decât să vă felicităm pentru deșteptăciunea cu care primiți sugestiile bune, ori de unde ar veni. Sunteți deciși, așadar, și Cucerniciile Voastre, să nu mai săriți la uniți cu amenințări, cu injurături și cu puterea autorităților de stat. Deodată cu noul an, porniți pe drumuri noi. Faceți »Uniților cu Roma« duoase și melodioase chemări în versuri. Și nu cu glas răgușit de strană ci: »Cu glas de Arhanghel — Vă strigă azi Vouă — Uniților cu Roma — O Românie nouă«. Este cât se poate de firesc, că auzind glas nu de om, nici măcar de ingeri mai mititei, ci chiar de arhangheli, am rămas profund emoționați și am ascultat, în poziție de »drepti«, ceea ce ne strigă. Ne-au podidit lacrimile când am aflat imensa durere »a Maicei iubitoare — Care cu atâtea ardoare — V'a ocrotit, — Lăsând-o cu inima — Și sufletul cernit«. Totuși, citind până la sfârșit cele 22 strofe de ispititoare chemări, am decis., să nu ne întoarcem: De ce? Ne-am zis așa: ne-am scuturat de răs la acest prim mesaj versificat. Ce-ar fi, Doamne ferește, când ne-ar îmbrățișa »maica iubitoare« și cernită? Ați scrie atunci, de sigur, ditirambi și mai teribili. Și, la citirea lor, vom muri cu toții... de voie bună! Ar fi o adevărată catastrofă națională!